

Novija speleoronička istraživanja jame Klisure

Petra Kovač Konrad (SO HPD Željezničar),
Vedran Jalžić (SO HPD Željezničar),
Vedran Vučić (SD Đula-Medvedica)

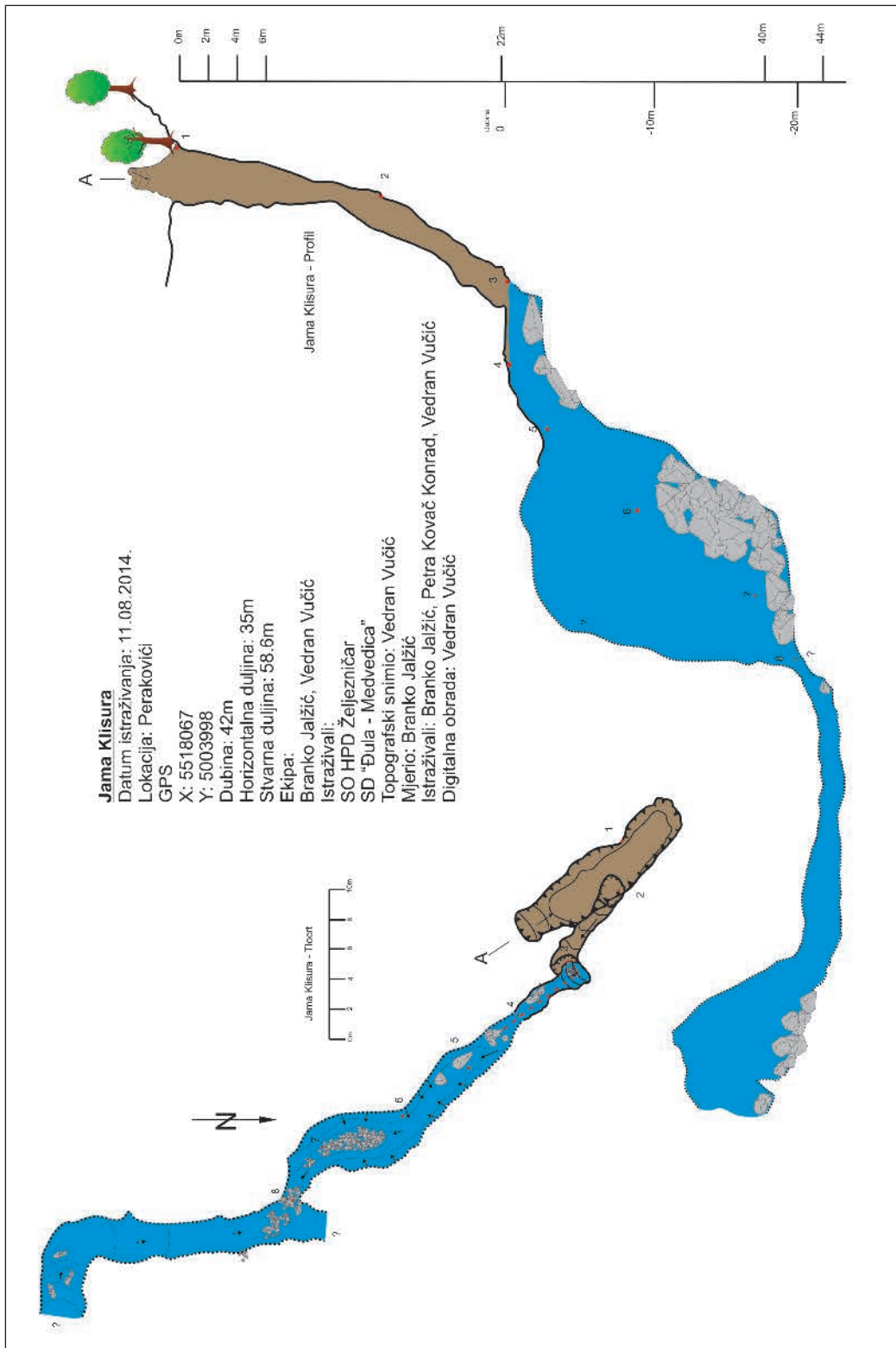
Šire područje grada Ogulina oduvijek je bilo zanimljivo speleolozima. O tome svjedoče brojna speleološka, biospeleološka, geološka i druga istraživanja čiji su rezultati bili objavljeni u raznim stručnim časopisima, kao npr. zapis o speleološkom istraživanju špilje Zagorske peći iz 1925. godine (Hirc i Dahurin). Na širem Ogulinskom području nalaze se neki od najduljih speleoloških objekata u Hrvatskoj, a istraživanja su često bila motivirana izuzetnim biospeleološkim otkrićima kao nalaz ogulinske špiljske spužvice (*Eunaphius subteraneus*), čovječe ribice (*Proteus anguinus*) i ribe svjetlice (*Telestes polyleptis*).

Entuzijazam speleologa i biospeleologa Branka Jalžića (SOŽ) i Eduarda Kletečkog (SOŽ) te njihov zajednički rad na istraživanju rasprostranjenosti naše najpoznatije podzemne vrste, čovječe ribice, krajem devedesetih godina vodi ih u malo ogulinsko selo Ivanci. Razlog je bila vijest o pojavi čovječe ribice u izvoru, odnosno ponoru Rupećice. Otkrivena populacija od sedamdesetak primjeraka ove vrste bila je najveća zabilježena populacija čovječe ribice na teritoriju Hrvatske. S obzirom na važnost otkrića, tijekom godina započeli su sustavna speleološka i biospeleološka istraživanja na tom području uglavnom članovi SOŽ-a i HBSD-a. Godine 2002.-2003. istražila je tročlana ekipa

Ulaz u jamu Klisuru

Marko Budić

Marko Budić

Petra Kovač Konrad i Vedran Vučić prije zarona

u sastavu Želimir Ludvig (SOV) te B. i V. Jalžić (SOŽ), uz pomoć Damira Ivanca iz sela Ivanci, do tada neistraženu jamu Klisuru nedaleko od izvora i ponora Rupećice.

Jama Klisura nalazi se u Ogulinskom Zagorju nedaleko od zaseoka Perakovića, koordinate: x=5518 067 y=5003 998. Zaključak istraživanja bio je da je jama također stanište čovječje ribice te da postoji perspektivan potopljeni dio jame koji je potrebno dodatno istražiti.

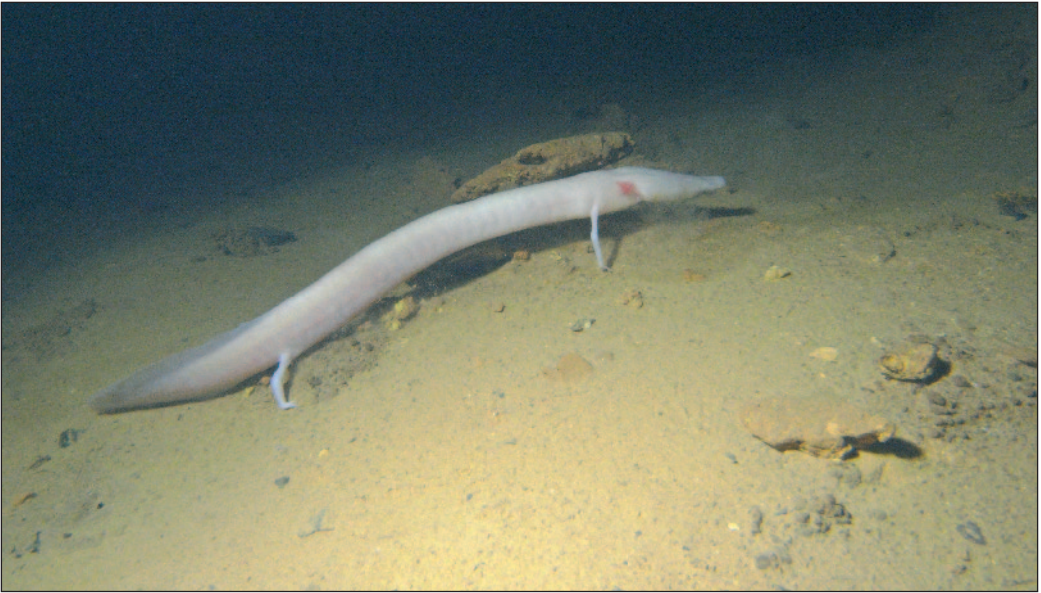
U sklopu projekta Proteus: - Projekt zaštite čovječje ribice, koji provodi Hrvatsko herpetološko društvo - HYL A pod vodstvom dr. sc. Dušana Jelića, ponovo su pokrenuta speleoronilačka istraživanja u suradnji s članovima SO-a HPD Željezničar i SD-a Đula-Medvedica. Potvrđen je nalaz čovječje ribice, te je u tri urona prebrojano prosječno po 4-5 primjeraka. Jama je također dodatno istraživana zbog mogućega budućeg utjecaja retencije na čovječju ribicu, koju je HEP planirao graditi u Drežničkom polju. Tijekom 2014. jama je topografski snimljena, ali se je stalo na dubini od 20 m gdje kanal nastavlja dalje.

Ulaz u jamu nastao je urušavanjem manje vrtače. Veće količine urušenog materijala vidljive su u ulaznom dijelu potopljenog dijela jame. Ulaz je dimenzija 13,6 × 2,4 m, orijentacije 140° - 320°. Suhi, vertikalni dio jame jednostavne je morfologije, dubine 22,2 m, a završava jezercem dimenzija 1,6 × 5,4 m. Iz jezerca se nastavlja potopljeni dio jame generalnog smjera pružanja

Petra Kovač Konrad

Loša vidljivost u jami

Čovječja ribica

140°. Morfologija ovoga potopljenog dijela uvjetovana je tektonskim pokretima, što je vidljivo iz visokog i uskog poprečnog presjeka. Strop kanala završava pukotinom, dok se u dnu nalaze veliki kameni blokovi prekriveni slojem sedimenta. Nakon 11 metara kanal se proširuje u dvoranu dimenzija 7 × 10 m. Dno je također prekriveno velikim kamenim blokovima s debelim naslagama sedimenta, što ukazuje na relativno mirne hidrološke uvjete u jami. U dnu dvorane, na 20 m

dubine, između kamenih blokova nalazi se suženje 1 × 1 m kroz koje se nastavlja kanal. Glavni kanal je dug 30 metara i spušta se do 23 m dubine. Jama je također stanište ugrožene ribe svjetlice i podzemnog cjevaša (*Marifugia cavatica*).

Zaključak istraživanja je da postoji perspektiva za daljnje napredovanje u potopljenom kanalu te da je potrebno obavljati redovan monitoring čovječje ribice nakon eventualne izgradnje retencije na Drežničkom polju.

New cave diving explorations of the Klisura pit

Biospeleologists Branko Jalžić (SOŽ) and Eduardo Kletečki (SOŽ) were researching the distribution of *Proteus anguinus* during the 90s, when they first visited village Ivanci near Ogulin. In the period from 2002 until 2003, during one of the visits to the area, Želimir Ludvig (SOV), B. and V. Jalžić (SOŽ) with a help from Damir Ivanac from Ivanci, decided to explore the Klisura pit, near the source and sinkhole of Rupećica. They established that *Proteus anguinus*, *Leuciscus polylepis*, *Marifugia cavatica* and *Troglocaris anophthalmus* lived in the pit and that the submerged part of the cave could be further explored. The cave diving explorations of the Klisura pit started again under the direction of dr. sc. Dušan Jelić, as part of the project *Proteus – Olm conservation project*, carried out by the Croatian herpetological society (HYLA). During the year 2014 the pit was surveyed but the surveying stopped at the depth of -20 m where the passage continues.